

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput XVI. Qualibus exemplis Parochus debeat palàm facere, procul se esse ab omni Avaritia, tanquam singulariter Caritatis inimica?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

præstare in Animæ necessitatibus, totius
fere belli hujus argumentum est.

(a) *Ivan. 12. 6.* (b) *Clem. Alex. Orat. Ex-*
hort. ad Geni. 2p. Nic. Digyonum. S. Th. 1.
Cor. 2. 11. 2. (c) *Ier. 11. 29.* (d) *1. Cor. 10.*
(e) Fis. in Epist. (f) In Relat. Rom. impressa
An. 1672. (g) *S. Hier. in Dav. c. 9.* (h) *Bell.*
de Missa l. 1. c. 27. (i) *S. Th. 2. 2. q. 148. art.*
3. c. (k) Lev. 12. 3. (l) *V. de Longo Disp. 14. de*
Euch. sect. 4. n. 69. (m) *Sess. 13. c. 7.* (n) *Luca*
10. sect. 1. n. 82. Or. 106. (o) *Psal. 52. 5.* (p)
V. Luca loc. cit. sect. 7. n. 138. (q) ab Alex. VII.
prop. 39. sub 18. 14 art. 166.

*****

CAPIT XVI.

Qualibus exemplis Para-
chus palam facere debeat, procul se
esse ab omni avaritia, tanquam sin-
gulariter Caritatis inimica?

Sicut qui de Terra exoriuntur venti na-
turâ suâ magis sunt stabiles, quam
qui ex Mari; sic altiotes in hominum
animis radices agit bonorum radu-
corum & terrenorum appetentia, quam ap-
petentia voluptatum corporis; quæ,
cum annis saltem, multum deperdit vi-
rium, haud aliter ac venti australes sub
crepusculum nocturnum; cum tamen
Avaritia cum annis crescat, sicut ferme
sub vesperum venti boreales; qui dum
vapores addensantur, furunt vehemen-
tius. Hic igitur, præquam alibi, Pa-
rochi exemplo opus est, quo Populus
moveatur ad bona caduca, non affectu
tantum contemnenda, sed ad ea etiam re
ipsa largè distribuenda, cum id Caritas
exigit: id enim nō fiat, quomodo sub-
jecti inducentur ad calcandum id, quod

adorari vident ab his qui præsumunt. Quan-
do tempestate fervente Navarchus pri-
mus merces projicit, ut vitam servet,
quis Vædorum eum non imitatur? ne-
mo autem nimis facilè credulum se
ostendit, cum illum in projiciendo re-
sistantem videt.

Unde perpendendum est, Avaritiam
Amphisibana, serpenti nocentissimo,
non esse ab similem, cum & ipsa caput
habeat geminum. Uno rem alienam
apprehendit; & hoc est primum Avari-
tiæ genus, à S. Thoma observatum,
quod opponitur Justitiæ. (a) Altero id,
quod suum est, nimis avidè & cupidè re-
tinet: & hoc alterum Avaritiæ genus est,
quod pugnat cum beneficentia. Quis
autem in Animum inducat, è Pastorum
sacrorum numero aliquem esse, qui pri-
mo illi Avaritiæ generi obnoxius sit, sic
ut contractibus injustis, usuris palliatis,
vi aperta, exactionibus avarissimis, fan-
guinem helluo fugat aut Populi, aut
Pauperum, quem fundere pro illis ipse
deberet? Credat hoc qui volet; ego rem
tam indignam suspicari nolo. Credam
potius, ab altero Avaritiæ genere non
omnes immunes esse, à studio inquam
nimis tenaci tenendi sua jura, illa nimis in-
clementer exigendi, nullo miserationis
sensu à debitoribus extorquendi, torcu-
lar, ut sic dicam, imitandi, quod pre-
mere ante non desinit, quam ultimam
expresserit. Contra hanc tenacitatem
nimiam obarmare nos Servator noster
voluit illis verbis; *Videte & cavete ab om-*
ni Avaritia. (b) Sic autem Avaritiam
hanc, quam dicebamus, nobis proponit
instar

instar Adversarij non robusti tantum, sed etiam versuti, contra quem perinde opus sit animo & audaciâ ad aggrediendum, quàm viribus ad seuendum. *Videte, & cavete.* Inimicus porro ejusmodi, si rectè rem aestimamus, triplici facillè damnorum genere Pastorem sacrum afficere potest, si rebus ille suis diligenter non invigilet. Exuere illum potest omnibus armis, quibus pugnat: potest hæc illi relinquere, sed hebetata: potest ipsi contra ipsummet uti, & vitam eorum ope eripere. Videamus, quâ ista ratione eveniant, ut periculo animadverso, nemo non illud declinet. Ut ordiamur à primo, quod est auferre arma.

I.

Videbimus inprimis Paroçiam aliquam, quæ multum numeret Populum, quæque præter Rectorem, seu Parochum, alio ejus adjutore magnopere indigeat: nec habet tamen. Multi, quia socius ejusmodi & adjutor non adest, diebus feriatis sacrificanti non adsunt, multi nec confessione animum expiant, nec sacro Epulo pascuntur, nisi sub ferias Paschales: multi, cum agrotant, neminem habent qui soletur: non satisfit obligationibus Sacra faciendi; non Christiana doctrina explicatur; non quæ ad majus Dei obsequium pertinent, sedulo peraguntur, sed languent omnia; non Deiparæ sua corona texitur, nisi semel quot mensibus. Verbo, multa negotia sunt, quibus unus homo, etsi cetera minime segnis, non sufficit: manus hæc dextra est, qui sociam sinistra:

operam postulat, ut par omnibus gerenda sunt, esse possit. Nominis habendi cupiditas adjutore ejusmodi acciri non sinit; & adjutrice hæc manu privat populum, dum vel mercedem salarium pendere cogatur, debetum illi, quisquis eam portexerit; vel tunc, ut stipendium pro Sacris, aliisque ministris, quæ omnia obveniunt Parocho, cum solus est, partiri cum socio debet. Hæc ratione Cupiditas habendi, relictissima in seducendo, facit ut ipsi arma oneri videantur esse, quæ si essent adjumento, utique ea bono publico promovendo non adhibeantur.

Atque hæc ipsa causa est, ob quam videtur esse Templum eo squalore obditum, quo scænilis aliquod esse solet, qui non obiter parietes dealbare, & sordes, quibus deformatur, abstergere cura sacrorarium simillimum cubiculo à foribus spoliato, vestes sacras omnes nullo decore ordine, sine mensis, quibus imponantur, sine cistis, in quibus altervantur: Augustissimum Sacramentum plerumque sine lampade quæ luceat, sacras Pixides, Patenas, Calices, olim eodem auro illitos, nunc eo absterfo defortis lineæ SS. Eucharistiæ subtiliter, sordida, Calicibus tergendis parata, incera; nullum usquam oi bemo necesse sustinendis; Alcatium velamina lineæ nigis conspurcata, quàm mensarum in cauponis mappas; Parochi ædes vestate & situ propè collapsas; agros multos & steriles: Avaritiæ enim ortus est, quidquid Ecclesiæ bono expenditur, tantum abest, ut id gloriæ sibi ducatur. *felix hoc graminis genus non aliud co-*

rar, quam omnem succum ad se trahere undecunque potest. Sint utiles fructus, sint pulchri flores; ubi per ipsum fieri potest, radices isti non agent; nec enim vel guttulam ijs nutriendis relinquere.

Inde si unquam accidat, quod sine horrore non dico, Pastorem fovere choreas publicas, quantumvis Sanctorum effato sint oblectamenti genus tartareum. & fovere eas tam studiosè, ut si qui in Excursionibus sacris Sacerdotes in eas invehuntur, si ijs abrogandis auctoritatem Magistratus Sacri, profani mandata minis armata offerunt, ipse etiam agrè id ferat, quam ejusmodi studij causam esse arbitremur? vera causa est, quod propter ejusmodi choreas publicas diebus solennioribus plures ad templum concurrant, largiores ibi eleemosynas offerant, plus aliunde adventantibus rerum ad victum necessariorum vendatur; atque ita si is, qui liliam est, gradus sui excellentiâ, & esse deberet, illibato morum candore ac innocentia, folia tamen habet peregrinis aspersa maculis, non jam unquam in folijs ipsis ejusce rei causam querite; querite potius in radice infimè, certi quod eam sitis inventuri. Quæ autem est omnium malorum radix? si rectè sentiat Apostolus; *Radix omnium malorum est cupiditas.* (c)

Quis jam speret, si Pastorem viderit totius suæ familiæ & agnatorum curam gerere, omnia eorum negotia administrare, mercimonijs, rerum permutacionibus, vijs omnibus rem & patrimonium augere, eum præcipuo studio militatum promovendæ Dei Gloriæ? *Nemo,*

R. P. Segneri Instituto Parochi.

militans Deo, implicat se negotijs secularibus. (d) Quis speret, quod librorum Asceticorum lectitationi se sit impensurus; Theologiæ, quæ ad mores formandos pertinet, cujus in tot casibus quotidianus est usus; quod erudiendo suo Clero, promovendo in subditis crebro sacrorum Mysteriorum usui, tollendis abusibus, impuris amoribus extinguendis, dissidijs componendis, occultis pauperibus adjuvandis, ægris visendis, moribundis ad lucram extremam animandis sedulam operam sit navaturus? sperare hæc dementis est; nec enim unquam militem rapiendæ prædæ intentum in conflictu strenuum videris. Meritò proinde jam inde à principio Leges Ecclesiasticæ contra Clericos negotiatores clamârunt: *Negotiatorem Clericum, & ex inope divitem, ex ignobili gloriosum, quasi pestem fuge.* (e) Nôrant videlicet istæ, Dei simul & propriæ familiæ servire eundem non posse. Arborea illæ ac plantæ, quæ verticem porrigere in altum debent, unum stipitem nutriant necesse est. Quid interim? jubet Avaritia, ut permittantur obstrepere sacri Canones, etsi tanto sint numero, quasi igoariæ essent machinæ nullo globo armatæ, interim Dei obsequium negligitur, quia proprijs locum dare debet emolumentis. *Nulla Animarum lucra quarimus, quia ad nostra quotidie vacamus.* (f) Sic apparet (ut redeam ad id quod proposui) apparet, inquam, quomodo Avaritia Christi Sacerdoti eripiat arma optima, quæ vibrare posset, dum tollit tot exercitationes & opera religiosa, quæ innui. Certum equidem est,

futura hæc arma, ut nemo non videt, planè invicta, longèque præstantissima, quæ Pastoris auctoritate, & ducis quasi bellici brachio vibrata, opera in Paroecijs admiranda essent effectura. Facit interim Avaritia, ut hæc omnia omittantur, dum non permittit, ut Parochus illi negotio manum commodet, ex quo lucelli nihil, sed aliquid potiùs damni sit proventurum. Pereant & mergantur omnes Rostratæ & Bellicæ contra stygem naves, dummodo Onerariæ salvæ in portum invehantur.

II.

Sed pergamus porro. Demus, non obstante hac habendi cupiditate, minime moderata, Parochum diligenter tamen dicere ad Populum, solari, animare morti proximos, monere errantes, litibus & dissidijs tollendis intendere, plura ejus generis non segniter obire ac moliri; hæc si fiant, Avaritia, si arma non eripit retundit certè. Virtutis æstimatio vim quandam mirabilem Pastorum verbis confert; hæc autem æstimatio non aliunde magis nascitur, quam si bonis caducis non adhærescere deprehendantur, quibus tam impensè addicti sunt homines profani. *Et ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum.* (g) Possunt his Servatoris verbis certo quodam sensu uti omnes Pastores Animarum. Si unquam verè avellerentur à Terra, prò quàm beati forent! Effecturi essent opera illa tam admiranda, quæ effecturum se machinarum suarum ope Archimedes olim pollicitus est, si pedem extra terram figere daretur; to-

tam nimirum terræ molem convelleret, & pilæ instar, quæ vellet, volvens, propellendi. Ubi è diverso animam hæc his caducis superiorem se habere ostenderint, nihil poterunt. Operantur prodigia. Sed cui bono? non erit qui eis fidem adhibeat, Ezelmaria, qui ut inter homines famâ inclaret, nihil habuit, nisi quoddam bestia magister, quàm homo; etsi tot quotidia prodigijs Sanctum Antonium Patrum audiret celebrari, ut tamen è ipso sanctum cum Mundo reliquo præstaret, satis causæ sibi non habere videbatur; misit proin è suorum numero aliquos, donis omnis generis onustos, hoc imperio, ut si illa acceperet, nec eum interficerent; si recusaret, in genus coram eo provoluti venerentur, ut eorum dignum æstimatione, quæ ab eis vulgo omnes conceperant. Et ut amplius pateat. Ponamus Pastorem, lucri cupiditate non intactum, sed componere controversias, quæ inter suos existunt; nemo illum vult arbitrari, tanquam bilancem eò propensam, unde accipit. Si ad Religionis opera non solita invitat; novam id emendationis artem interpretantur. Si Animas à flammis lustricis suorum peccati commendat, non has juvandi; sed vitæ loculos implendi cupiditatem suspicantur. Verbo, ut illæ femine quæ in gremio visceribus & denso sunt utero, steriles sunt, ita steriles manent Parochi, si absque fructu, quandoque, ut erogandis, quæ habent valde sancte, di, ita in ijs retinendis tenaces & obstinati. Contentur sanè infelices, quæ

tum volunt, nihil unquam boni pro sua Paroecia efficient, si Avaritiam non oderint. *Provide de omni plebe viros, timentes Deum, in quibus sit veritas*, dixit ad Moysen Deus, *& qui oderint Avaritiam.* (h) Odium, animi affectio est tam viva, ut occultari non possit. Animarum proinde Pastores non despiciant tantum, ut mortalium ceteri, sed odio habere Avaritiam debent. Hoc si animadvertum fuerit, cuncti eos rectè ad gradum, quem obtinent, evectos existimabunt: si minus, quanti demum fieri poterunt? *Ignominia Sacerdotis est, proprijs studere divitijs.* (i) Si autem, præter ista, graves cum suis lites foverent Parochi, quid tum esset sentiendum? Quomodo tunc Patris ager partes, quem ut communem filiorum suorum hostem contemplantur? Respondere solent: æquitatem postulare, ut quis Ecclesie suæ jura propugnet. Scio equidem, non suadere tantum, sed exigere officij rationem, ut quis hæc jura defendat: dum enim in gradu illo collocatur, jurisjurandi religione se adstringit, quod tueri illa velit: nec par est, metu doloris membris inferendi, mota loco ossa non anxie reponere. Advertendum tamen, sicut ebrietas, vino aquâ probè diluto inducta, difficilius superatur, quàm illa, quæ ex mero epoto secuta est, ita difficilius pravam illam animi affectionem vinci, quæ non ex mero malo, sed malo, quod bonum aliquod admixtum habeat, nata est. Primò igitur in re nostra cavendum est ne quid nimium fiat, ad quod nonnulli naturâ ita vehementer impelluntur, ut

cum ipsa sua umbra lites suscitare parati essent. In his dein litibus, antequam illas quis prosequi decernat, iusta primùm lance ponderanda sunt emolumenta, quæ parte unâ sperari possunt, & incommoda, quæ alterâ possunt timeri: nec enim ullum denique pretium est operæ, totam silvam incendere, ut damulam aliquam prolicias: maxime si aut cum omni totius Paroecie populo, aut cum egenis esset litigandum. Si cum toto Populo, res multâ eget cautelâ: Uiso enim similis est Populus, quo fortioribus unguibus, tanto debiliore capite: unde vix unquam induci se sinit, ut credat, Parochum recto studio ad litem movendam impelli, & quæ Ecclesie magis, quàm quæ sua sint, querere. Tanto autem hoc sibi persuadet firmitus, quò videt manifestius, alia Ecclesie jura haudquaquam paribus studijs propugnari; sed fundos, agròsque quâ par est curâ laborèque non excoli, domum non restaurari, supellectilem sacram non refarciri, non custodiri, et si id toties iusserit Episcopus, cum Diœcesin lustraret. Ubi autem cum egenis aliquid controversie nascitur, etiam lentius procedendum est: si enim ad subveniendum eorum inopia fas est vel vasa sacra frangere, pignori dare, vendere, an non magis eorum miseratione aliqua moveri decet, & non nihil demere oneri, quod ferre non possunt? *Potior apud nos est privatorum causa, quàm fisci tutela.* (k) Sic Constantinus Magnus sensit: & verò quantò rectius ita & sentirent, & loquerentur omnes Parochi? si autem deni-

que, vjs alijs omnibus frustra tentatis, ad Judicem veniendum est fiat id (ita planè oportet) sed fiat sereno Cælo, non nubilo: non inquam destruat Caritatem litigandi necessitas, sic ut nemo Parochorum cum Sancto Gregorio dicere possit: *Ego ex Domini largitate hoc habeo, quod sic ea, que iustitia sunt, foris exequar, ut que sunt amoris, minime postponam.* (l) Civilis controversia in criminalem non desinat; suos stet intra limites; illius instar flammæ, quæ in vino adusto leniter accensa sic ardet in liquore, ut manum non adurat: nunquam proin illud excidat: *Servum Dei non oportet litigare.* Et quoddam causæ, quantumvis iustæ, si limites rationis excedant, & ipsæ ad examen & iudicium sint revocandæ: *Cum accipero tempus, ego iustitias iudicabo.*

III.

Superest, ut & tertium, quod innuebamus, demonstretur; Avaritiam nimirum Pastoribus sacris non solum aut eripere arma, aut hebetare; sed etiam in eosmet vertere, ad necem illis inferendam. Hoc autem tum contingit, cum ipsi alienæ egestati non quantum deberent, subveniunt. (m) Cogitandum igitur imprimis, homines planè omnes teneri lege Caritatis ad proximi inopiam ijs opibus sublevandam, quæ ipsis superflua sunt, sub interminatione, non experienti à Deo illam miserationem, quam nos alijs negaverimus. *Iudicium sine misericordia illi, qui non fecit misericordiam.* (n) Cum ratio postulet, ut sicut Natura arboribus & plantis debilioribus providit de alijs robustioribus, quæ eas susti-

neant; ita de eiusmodi fulcra etiam gratia prospiciat, præcipiendo ditioribus à bonis his caducis liberalibus iustitia, ut ijs destitutos alant ac sustentent. Hæc autem lex, si quos alios, Parochos præsertim, & arctissimè obligat, tam ob id ad quem evecti sunt, quam ob bona que possident. Ratione status quidem, cum legi illi privatus quisque factis obtemperet, si stipem præsentis portigerit, & Parochus è diverso sæpe illam largiri debet etiam non poscenti, imò illum etiam libidulo investigare. Præterea facilitate invenire superfluum in Ministro Ecclesiæ, tanquam in viro, qui tibi vivens à Mundo avulsus, nec liberorum, nec profapæ curis distenditur; & quantum ad se attinet, non tenetur illas ad pompas & apparatus, quas alius de seculo sine decori neglectu non videtur posse omittere. Multo autem plus tenetur ratione bonorum, quæ possidet Ecclesiæ enim bona sunt pauperum, quod tam est apertum, ut vix quicquam occultius. *Quidquid habent Civis, pauperum est.* (p) Atque hæc causâ toties in iactis Canonibus appellatur *bona pauperum*, ut quisquis ea possidet, rationabiliter colligat; dominium suum ligatum ad vinculo dandi egentibus, quod quid superest sustentationi congruat, & gratia ac statui, in quo quis est, conveniat. Præterquam quoddam nunquam non procedendum sit sumptibus ad procurandum, promovendumque bonum spirituum lecorum, quorum Parocho cura commissa est. An enim pauci sunt, illi miseri, qui sibi persuadent, ea, quæ malè administrant, aut ex toto, aut parte satis exculant, &

SEGNE
Concordia
Instrucio
Poenitentia
Confessio
Parochia

vitz sustentandæ necessitate ad ea se impulsos dicant? *Nihil turpe, nihil vetustum esuriens credit.* (q) quàm multa proin peccata impedirentur, si essent, qui beneficentia suâ occuparent? Et verò hæc ipsa beneficentia mirâ quadam ratione auget subiectorum erga suum Parochum voluntatem ac studia, haud aliter ac pinguis humor flammam accensam nutrit. Hac etiam fit, ut præ ceteris feri mansuescant, duri emolliantur, contumaces cedant, insolentes modesti fiant, & nemo non bono animo accipiat & admittat monita seu privata, seu publica, quæ aliis tam solent esse ingrata ac molesta. Et sanè, non est aliquando alia ratio quosdam cicurandi, quàm si cum amore paciscantur: tam illi Crocodilorum & serpentum indolem imitantur, quos frustra speraveris aliter mansuefacere, quàm si multâ escâ eorum fami prospiciatur.

Hæc sunt veritates, quas oporteret non obiter, sed maturè lentè que perpendi ab ijs, qui aspirant ad Beneficia pingua, nec mentem advertunt ad onus reddendæ, cum hinc migrandum erit, rationis; quando non pauci mallent mediocri, quàm lauto & opulento donati fuisse. Mare, quod pluribus Insulis distinctum est, parte quidem unâ plura navigantibus præstat commoda, quia sapius exscensione facta parare possunt necessaria; at parte alterâ pluribus exponit periculis; cum ferè, ubi plures sunt Insulæ, etiam plures scopuli lateant, ad quos certo exitij periculo navis possit impingere.

IV.

Multis, non nego, persuasissimum

est, satis se eleemosynarum erogare, si Agnatos inopes juvent; de quibus ambigi non potest, quin si verè inopes fuerint, præ ceteris eos deceat adjuvari. (i) Sed hic enim vero inter syrtis navigatur. Et si qua est occulta ac fallax tentationis anchora, hæc profectò una est; cum tam difficile sit eam discernere: haud aliter ac nonnulla semina cum frumento nata tam illud & mole & figurâ imitantur, ut vix tandem à grano, cribrando secerni possint; si tamen ullum est cribrum, cujus ope satis secernantur.

Observandum ante omnia, vix ullam esse Parochiam, in qua si non plures, unus certè aliquis non inveniatur, quem vel extrema, vel extremæ proxima indigentia in ope ipsi ferenda non jubeat præferri cuicumque Agnato (siquidem verè Caritatis legibus stare placet) quem communis tantum, aut certè non tanta egestas premat. Imò his Parochum singulari curâ providere necesse est, tanquam ovibus, quæ languentes, cum alijs gregatim in pascua duci non possint, sed humeris deferendæ sint. Huic autem obligationi si fiat satis, non multum supererit, quod identidem Agnatis egenibus subministratur.

Præterea diligenter discutiendum est, verène Agnati inopes sint, ut eos Parochus judicat; an verò tales solùm videantur, ut enim stante Euro majora apparent oculorum objecta, quàm alijs temporibus, sic accidere non rarè potest, ut cum tenerior ille, & sensibus agnatus erga sanguine junctos affectus

fectus dominatur, majores multo eorum necessitates videantur, quam vera sint, si animo ab affectionibus inordinatis libero considerentur.

Deinde curandum, ut, quod Tridentinae Synodi Patres monent, si Agnati verè Pauperes fuerint, subveniatur illis ut egentibus, non ut Agnatis. *Si Consanguinei pauperes sint, ut ut pauperibus distribuano?* (f) Unde consequens est, quòd ubi aequalis eorum necessitas est, praeferti alijs possint, non autem cum inter eos, & alios notabile discrimen est. Hinc prius juvandi, qui sibi ipsis prospicere non valent, quam ij, quibus cum prospectum fuerit, otiose dant, nihil dubitantes, (t) quin futuri sint, qui etiam dormientibus necessaria subministrant, & de ipsis solliciti sint. *Utilius esurienti panis tollitur, si de cibo securus, justitiam negliget.* (u) SS. Canonum effatum est. Et tamen, quoties Agnati Parochorum ita se gerunt? *Justitiam negligunt, quia de cibo securi sunt.* Adde, quòd si Agnati verè egent, soli tamen non egent; unde etiam solis ipsis totum dandum non est, sed proportione servatâ alijs quoque succurrendum. *In ipsa liberalitate modus adhibendus est, ut non omnibus, sed singulis quadam praestentur.* (x) Hoc autem si ita faciendum est omnibus, multò magis Parochis, qui cum sint Patres, non unus tantum Pauperis, sed omnium Patres sunt. Atque hâc causâ, si quilibet, *iussum distribuere inter pauperes, non potest totum uni conferre, ut lex ait, quomo-*

do totum uni conferre (y) poterit ter, qui plures filios habet, quòdem egestas premit? idque tanto plius, quia etsi id Parentes nullò offendendi Nummis metu fieri possent, id tamen facere Parochi deberent, quibus id incumbit, ut tanquam Patres in Spiritu peccati & communis Caritatis normam illis exhibeant?

Denique, quid est, dare Agnatis Pauperibus ut Pauperibus? Est, ut ipsis tantum, quantum sufficit ad presentem eorum indigentiam subministrandam, non daretantum, ut dicitur illud enim, non hoc, cum Pauperibus alijs fieri solet. Et hoc tamen finis est, qui saepe titulo elemosinae agnatis praebitur honestatur; verè exinopia, in qua nati sunt, pervenire ad commoda, quae antea fuerant experti. Unde Synodus, quae si praefaga hujus eventus, cum praemississet Ministris Ecclesiae, ut Consanguineis, si pauperes sint, ut pauperibus distribuano, moradit, quòd hoc affectu eos planè liberos cogit. Imò quàm maxime potest, ut Synodus monet, ut omnem hanc hunc erga fratres, nepotes, pro quòsque carnis affectum, unde multum malorum in Ecclesia seminat exeat, penitus deponeat: Satis quoque gnara, ad persuadendum hanc tam non arduam datu, freno paratam quàm stimulo opus esse. Et non quàm egregio tandem alijs exemplis praëlucet, qui suos locupletant. Nonne & Ethnicis hoc faciunt? Hic est

SEGNE
CORRUPTIO
INSTRUCIO
POENITENTIA
CONFESSIO
PAROCHIA

causâ, etsi Parochos ad subveniendum Agnatis, sola intus vera ac Christiana Caritas impelleret, vulgo tamen id haud facile crederetur. Ea propter ut, quo debent, alijs exemplo præluceant, palàm omnino ostendant necesse est, se, præ Agnatis, Pauperibus bene velle; quod se citra jactantiam facere S. Augustinus professus est, cum dixit: *Gratia DEI, & vestris orationibus, nondum datur quinquam consanguineum, quia cariores mihi reputo pauperes.* (z) Quòd sibi illi quoque, quos ob egregiam vitæ sanctimoniam veneramus, timuerunt, ne Agnatos juvarent potius ut Agnatos, quàm ut re ipsa inopes, quis id sibi facillè de semetipso promitteret? Quàm non difficulter genuinus est adamas, qui asperis in rupibus crevit, tam non facillè maculis caret, qui in vallibus concrevit. Nimis quàm conformis est hominum genio, suam ad carnem & sanguinem adhesio. Quare si inopes alios beneficè & largè quis juvat, quid aliud inducere ad id potest, quàm sincera caritas? at suis multa largientem quis securum reddat? *Causam*, ejusmodi in eventu, *matris præstat, non gratia.* (aa) Christianum Sacerdotem oportet esse sacerdotem secundùm Ordinem Melchisedech; de hoc autem affirmant sacræ Paginæ, quòd sit sine genealogia, *sine Patre, & sine Matre*; Debet etiam animus ejus moveri motibus, qui siderum motibus respondent; nam hæc motu suo contra supremæ spheræ & Mundi motum pro-

grediuntur; tendunt enim ab occasu in ortum, cum Mundus, & quod ajunt, primum Mobile ab ortu in occasum ferantur. Sequi, inquam, eos oportet, non quæ alij passim sequantur, sed aliorum minùs recta studia melioribus exemplis emendare. Ubi verò Agnati molesti fuerint, suâque miserias ac inopiam exaggeraverint, illius meminisse tum Parochum decet, quòd de Levitis Moyses ad DEUM dixit. *Qui dixit Patri suo & Matri sue; Nescio vos: & fratribus suis: ignoro vos: hi custodiunt eloquium suum Domine: ponent thymiam in furore tuo, & holocaustum super Altare tuum.* (bb) Quid enim aliud Agnati & sanguine juncti à DEI ministris petunt, quàm ut majorem ipsorum, quàm suimet rationem habeant? pluris propriam quàm DEI domum & familiam æstiment; pluris caduca quàm æterna, pluris fœtida illorum corpora, quàm Animam suam immortalè? Hinc rectè quidem habet, si quis erga eos indigentes existat beneficus; *Est probanda illa etiam liberalitas, ut proximos seminis tui ne despicias, si egere cognoscas; non tamen ut illi ditiores fieri velint ex eo, quod tu posses conferre inopibus: Neque enim te Domino dicasti, ut tuos divites facias.* (cc) Sinat igitur, ut quantum lubet conquerantur. Ecce autem, quid querantur: *Accusant, quòd eos divites non feceris, cum te illi velint æterna vita fraudare mercede.* (dd) Et tantum animi viro Ecclesiastico non sit, ut eos à se cum indignatione rejiciat?

Ad

Ad istud quoque, quod dicam, mentem advertat. Si, quod vix unquam continget, nemo esset in tota Paroecia ab opibus & facultatibus non magis instructus, quam ipse sit Parochus, ne tum quidem ea, quæ convenienti sustentationi superflua, nulla religione in Agnatos conferri possent: (ff) non inquam possent. Proventus siquidem Ecclesiastici sicut in dotatione ac fundatione Beneficiorum divinum ac cultum destinati sunt, ita profusus ad illum, & non ad alios fines serviant necesse est. Non est humana vis aut brachium, quæ aliorum derivare Jordanem hunc possit, ut alias terras, alios campos irriget, quam campos Palestinae. Qui Ecclesiae proventus possidet, ut Christi Administrator possidet, (gg) & propterea si inde acceperit, unde ipse non fordidè & parè vivat? (Quis enim militat suis stipendijs unquam?) (hh) reliquum inter egentes partiatur oportet; qui si defuerint, Christo totum reddat, in sua Ecclesiae emolumenta, in vestes sacras, in vasa, & ministeria sacra, ringatur licet Avaritia, quæ hinc magis quam unquam fremet, nec volet permittere, ut Parochus in sua administratione tanta se erga fundi Dominum fide gerat. An autem manus ipse dabit? Tum enim verò illa obrinebit, quod dicebam, ut sua cuiusque arma contra ipsum vertat, efficiendo, ut ipsi ipsis bonis animam tradiderit propriam, quibus tot ipsam bonis cumulare ac locupletare poterat. Ut autem desint inter subditos Parochi aliqui in-

opes, id verò nunquam fiet. Sed haec de re sufficient: forsan enim Ecclesiae census ac proventus vix ipsi Parocho alendo sufficient (quod quidem miserum est, sed pluribus, quam volem, Paroecijs commune) & quamquam Pastor suis exhibere se debet omniam Caritatis erga proximos, non tamen ea re totam officij sui mensuram implevit. Res postulat, ut non minus suis ipse moribus ideam repraesentet Puritatis; id quod jam nunc demonstrare aggredior.

(a) S. Th. 1. 2. q. 118. ar. 3. (b) Lat. 14. (c) 1. Tim. 6. 10. (d) 2. Tim. 4. (e) Dist. 8. c. Negotiatorem. (f) c. Multi, de Clericis Monachi. Dist. 88. c. Decretum. (g) Canonum & Statutorum. 17. q. 4. c. Canonum & Statutorum. 16. q. 7. c. Et hoc diximus. (h) Greg. 17. in Evang. (i) Jo. 12. 32. (j) Ez. 21. (k) 1. 2. q. 2. c. Gloria. (l) 1. Sacramentalium de Sacros. Eccles. & 12. q. 1. c. Appositio. (m) Cod. Theodos. (n) S. Greg. 1. 6. ep. 2. (o) S. Th. 2. 2. q. 33. ar. 1. (p) Lat. 1. v. 13. (q) S. Th. 1. 2. q. 71. ar. 1. in 2. Dist. 8. c. 35. n. 2. fin. (r) 10. q. 1. c. Quoniam. (s) 7. c. Quod autem 12. q. 1. c. Indigne. (t) Dist. de Inst. L. 2. c. 4. n. 47. 48. Dist. 42. c. Hospital. Dist. 47. c. Sicut. (u) Ez. 1. 2. 4. c. dub. 6. n. 47. Valens. in Novell. 11. 11. (v) S. Th. 2. 2. q. 32. ar. 9. c. 9. ar. 2. (w) Dist. 23. de Reform. c. 1. ex 12. q. 2. c. Quoniam. (x) Dist. 83. c. Generaliter. (y) 1. 2. q. 2. c. Quoniam. (z) S. Th. 2. 2. q. 32. ar. 10. c. (aa) Dist. 1. ff. de opt. Leg. (ab) S. Aug. ad Evem. (ac) Dist. 86. c. Est. probanda. (ad) Laym. 1. 4. tr. 2. c. 3. n. 3. §. 1. (ae) 12. q. 1. c. Si privatim. (ah) 2. Cor. 9. 7.

❖ (o) ❖

CAPIT